

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

In Matthæi Cap. 18.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

Enangelicæ iuxta omnes Concordantias manifestum filium atque contextum. Ne videlicet ad illam cæterorum Apostolorum de primatu contentionem, hoc Christi factum vlllo modo pertinere videretur. Ita omnibus modis fallendis imperitis insidias struit Calvinus.

IN MATTHÆI CAP. 18.

7. *Necesse est vt veniant scandala.*

NECCESSITAS hæc nec ex parte rei est absoluta, nec propter Dei præscientiam aut voluntatem infallibilis. Neq; enim quia Deus præscit, ideo euentura sunt scandala; sed contrà quia sunt euentura scādala, ideo Deus illa præscit futura. Multo minus quia Deus vult fieri scandala, ideo necesse est fieri. *Non enim Deus volens iniquitatem tu es;* ait Propheta regius. Sed posita hominum in mundo malitia & corruptione, necesse est ea venire; sicuti posita hominis infirmi mala dixera, necesse est illum malè habere. Cauendus igitur hæreticorum commentarius, Caluini imprimis; qui scribit hoc loco, Deum velle homines scandalis esse obnoxios, quò fidem suorum exerceat: nec obstrepere nos debere, aut absurdum putare, quòd laxet Satanae frenum Deus, sed de arcanis Dei consilijs reuenter sentire. Ita homo impius iuxta satanicam illam suam doctrinam, quòd Deus est author peccati, hanc Scripturam contrumpit, vt necessitatem scandalorum Dei prouidentia, adeoque voluntati impingat.

Deus non
est author
malorum.

Psal. 5.

10. *Angeli*

10. *Angeli eorum in caelis semper vident faciem Patris mei qui in caelis est.*

Angelorū
custodia
particula-
ris.

COLLIGITVR ex hoc loco Angelorum custodia, non solum in genere, sed etiam particularis. Non enim dicit Christus, Angeli hominum custodes, sed dicit, *Angeli eorum*, id est, qui eorum curam & custodiam gerunt. Non enim Angelus *eius* est, puta Thomæ aut Ioannis, nisi qui Thomæ aut Ioanni peculiaris est. Hanc peculiarem cuiusque custodiam Angelicam colligit ex hoc loco D. Hieron. tum in comment. in hunc locum, tum in Esai. cap. vltimum. Origenes quoque tract. 5. in Matth. & Hieronymus can. 18. in Matth. Vide plura in Prompt. Cath. in festo S. Michaelis. Eadē sententia apud omnes Catholicos obtinuit. Calvinus tamen pro sua autoritate magistrali hoc totum contemnit. *Quod* (inquit) *hunc locum ita quidam accipiunt, quasi Deus singulis fidelibus proprios Angelos attribuat. infirmum est. Rationes subiungit. Neque enim sonant verba Christi Angelum vnum huic vel illi perpetuū addictū esse; idque cum tota Scripturæ doctrina repugnat, quæ testatur Angelos castra metari in circuitu piorum; & non vni tantum Angelo, sed pluribus mandatum esse, ut quemque fidelium tueantur.* Hæc ille. Sed hæc profectō argumenta valde infirma sunt. Quum enim duo dicat, prius manifestē falsum est, ut iam ex verbis Christi ostendimus; alterum puridum sophisma est. Sic enim arguit: Scriptura docet custodiam Angelorum generalem, ergo negat particularem. Cui simile nugamentum hoc est: Scriptura docet Spiritum S. toti Ecclesie dari, ergo non datur singulari, per varia & peculiaria eius dona. Rursum istud:

istud: Dedit Christus Episcopos qui regât Eccle-
 siâ Dei; ergo nec paterfamilias, nec parentes na-
 turales, nec proximus quisq; spiritualement suorum
 curam habere tenentur. Denique & istud: Rex
 totam Rempublicam per varios magistratus in
 vnaquaque ciuitate temporaliter regit: ergo nec
 domino seruus, nec patri filius, nec duci miles,
 nec artifice tyro, nec magistro discipulus obedire
 debet. Est quippe Angelorû custodia generalis,
 est & cuiusque particularis; sicut est tum Spiritus
 Sancti, tum Ecclesie, tum Reipub. cura ac mode-
 ratio generalis, quæ particularem in vnoquoque
 genere non excludit. Deinde, etsi aliqua Scri-
 ptura docet generalem Angelorum custodiam,
 aliæ tamen Scripturæ docent particularem; sicut
 tum hic locus, tum ille maxime de Petro fores
 pulsante: *Angelus eius est.* Act. 12. vt in loco supra
 citato contra Calvinum explicuimus. Insulsè
 igitur & nimis præproperè post tam stupida ar-
 gumenta concludit Calvinus. *Facessat ergo commen-
 tum illud de bono & malo genio.* Facilius fuit Calui-
 no citò concludere, quàm solidè disputare.

15. *Lucratus eris fratrem tuum:*

NOTANDVS in Scriptura loquendi mo-
 dus, qui effectum totum partialibus cau-
 sis eisdemque infimis interdum tribuit.
 Lucrari enim animam perditam, præcipuè qui-
 dem Deo, eius gratiæ, & Christi merito tribuen-
 dum est; partim quoque ipsius conuersi pœni-
 tentiæ, lachrymis, fidei, fiduciæ, orationi, alijs-
 que ex libero eius arbitrio cum speciali Dei au-
 xilio profectis conatibus. Hoc tamen in loco tri-
 buitur correptioni fraternæ, quæ non nisi exter-

Causis
 partiali-
 bus tri-
 buitur
 effectus.

M num

num quoddam medium est, idemque inter externa infimum, quum Pastoris prædicatio & correctio magis sit ordinarium & excellens medium, quia ex vnctione loquitur. Docere hic locus hæreticos hodie debet, ne blasphemiam putent, si B. Virginé aut alios Sanctos, vitam, spem, ac salutem nostram interdum vocamus: quatenus videlicet, vitæ, spei, ac salutis nostræ partiales causæ sunt, tametsi ne c primariæ nec integræ.

17. *Quòd si non audierit eos, dic Ecclesiæ.*

18. *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.*

DISCIPLINAM & censuram Ecclesiasticam à Christo hoc loco institui omnes intelligunt. Sed *Ecclesiæ* nomine quid intelligi debeat, non omnes rectè assequuntur. Hæretici hodie, vt Ecclesiasticam disciplinam quam à Prælati Ecclesiæ exerceri videbant, penitus subuerterent, seque ipsos à censuris Ecclesiæ ipsaque excommunicatione immunes serua-
rent, nouas huius loci interpretationes commentisunt. Quidam enim toti congregationi hanc authoritatem tribuunt, tum quia Ecclesia congregationem & multitudinem significat, tum maximè quia publica censura his verbis significatur. Christus enim (aiunt illi) gradatim ascendit à priuata admonitione ad testes duos, aut tres: à testibus ad Ecclesiã: quæ nisi plures quàm duo aut tres essent, non esset gradatio, sed descensio. Totam igitur fidelium congregationem intelligant non quidem toto orbe dispersam, sed illius loci ac parœciæ cui frater corripiendus subiicitur, quia actor sequitur forum rei. Hæc fuit
prima

*Ecclesia
quæ au-
dienda.*

prima Lutheranorum sententia, adeo vt quidam illorum vertant hæc Christi verba, *Dic Republica*, vt annotauit hoc loco Beza. Sed hos omnes turpiter errare idem statim affirmat. Calvinus igitur cum suis exponit hæc verba, *Dic Ecclesia*, id est, *Dic Senioribus populi*. Nam ad hunc quidem locum ita scribit. *Legitimam Ecclesie gubernationem Presbyteris inunctam fuisse constat, non tantum verbi ministris, sed qui ex plebe morum censors illi adiuncti erant.* Hæc ille hoc loco. Idem accuratè docet Institut. libro 4. cap. 3. num. 8. & Ecclesie nomine intelligendos esse ait *Seniorum senatum*, seu consistorium, vt nunc vocant. Theodorus Beza in hunc locum eodem ferè modo. *Euangelista* (inquit) *pro Seniorum collegio Ecclesiam dixit.* Lucas autem capite 22. versu 66. *Seniores populi* το πρεσβυτερων τῆ λαῶ : quæ verba ille vertit, *Ordo Seniorum populi*. Idem in Confess. fidei cap. 5. sect. 32 *Seniorum senatum* à Christo hoc loco intelligi affirmat : & in præfatione confessionis Helueticæ, in hunc senatum Seniorum viros principes ac nobiles qui autoritate valeant, eligendos monet. Hinc erexerunt Calvinistæ per totam Galliam & in Hollandia, sicut & Anabaptistæ, sua consistoria, seu Seniorum senatum ex laicis hominibus Pastori adiunctis confectum: penes quos est omnis potestas & iurisdictio Ecclesiastica, non solùm quoad censuras & disciplinas, sed etiam quoad collectas pecuniarias faciendas, quoad leges morum, quoad ceremonias in cultu diuino, & quoad dubia de fide definienda. Puritani in Anglia Calvinis sententiam sequuntur, nisi quòd *ex solis Bechsiæ sticis viris* hunc Seniorum senatum consistere volunt. Anglocaluinistæ à tota hac Caluini forma ex voluntate Principis dissidentes, docent & sustinent contra Puritanos, in locum horum Senio-

Protestantium
varias
sententias.

Consistorialis
potestas.

rum *Magistratum civilem* successisse. Quare apud illos, *Dic Ecclesie*, significat, *Dic Magistratui civili*. Ex hac sententia Musculus in locis commun. in cap. de Magistratibus, hæc Calvinistarum confessoria & Seniorum senatum multis verbis confutat. Gualterus quoque Tigurinus acerbè in illa inuehitur in comm. in 1. ad Cor. cap. 5. Quare Heluetica confessio, cui Tigurini subscripserunt, Presbyteros & Seniores cõfundit, ac pro eisdem habet. Nam & electos ad ministerium à Senioribus ordinandos, & peccantes à Senioribus corripiendos docent. Sic varia & confusa est hæreticorum hodie circa hæc Christi verba sententia. Omnes tamen in eo conueniunt, ne Ecclesie nomine Prælati Ecclesie, vt vnus Pastor, aut Episcopus, aut summus Pontifex vlllo modo intelligatur.

Argu-
mentis
responde-
tus.

Vno autem argumento præter ea quæ iam dicta sunt, omnes innituntur. Christus (inquiunt) celsuræ & disciplinæ formam hoc loco accepit ex ipsa Synagoga consuetudine, in qua tunc erat Synedrion, ieu Seniorum populi tribunal, quorum arbitrio omnis disciplina subiacebat, ad exemplum Moysis, qui causis & litibus componendis 70. Seniores præfecit: Exod. 18. In hoc ergo iudicio, *Dic Ecclesie*, intelligit Christus Seniores populi, non vnum aliquem Pastorem. Hoc argumentum multis verbis hoc loco prosequitur Calvinus, & breuiter perstringit Beza. Sed vtrique breuiter respondeo: Tamen si probabile sit iuxta formam loquendi, ad Seniorum senatû, qui apud Iudæos erat, Christum allusisse, ideoque *Ecclesie* vocabulo, quæ multitudinè significat, vsû fuisse; tamen certum est quod sensus verborum eius non ad Iudaicæ præsentem, sed ad suæ Ecclesie futuram

ram politicā respiciebat, quæ quia nec Democra-
 ticavt populus regat, nec Aristocratica vt pauci
 Seniores gubernent, sed Monarchica instituta est
 (*Dedit enim Apostolos, Prophetas, Doctores, & Pastores in* Ephes. 4.
edificationem corporis sui, &c.) non nisi de vno Eccle-
 siæ Præposito intelligi possunt: vt Chryso-
 stomus, Oecumenius, Theophylactus, & alij hoc loco in-
 tellexerunt. Sic quæ Christus de Scribis & Pha- Matth. 23
 risæis ad literam dixit, *Quæ dicunt, facite, &c.* de
 Præpositis Ecclesiæ totum intelligendum est: vt
 docet August. serm. 49. de verbis Dom. Chryso-
 st. homil. 85. in Ioan. & Orig. homil. 7. in Ezechie-
 lem. Sed & Calvinus ipse, vt primam Lutherano-
 rum sententiam refutet, quæ Ecclesiæ nomine
 totam credentium multitudinem intelligi vult,
 idque exemplo disciplinæ apud Paulum, qui 1. Cor. 5.
 Corinthium incestum non ab aliquo delecto nu-
 mero Seniorum, sed à toto piorum cœtu excom-
 municari iubet, hunc in modum responder. *Quia*
tunc nulla adhuc Ecclesia erat, quæ Christo nomen dedisset,
nec talis ratio de paucorum delectu adhuc constituta, ipse
autem Dominus tanquam de more vsitato recepti uque loqui-
tur; non dubium est quin ad veteris Synagoge ordinem al-
ludat, quia absurdū fuisset, Ecclesiæ, quæ adhuc nulla erat,
iudicium proponere. Hæc ille. Eodem modo ipsi Cal-
 uino de Seniorum senatu quæ confinxit, respon-
 dendum: *Quia necdum Ecclesia Christi aut futu-*
ra eius politica constituta erat, Dominus vsitato
more loquens ad veteris Synagoge ordinem allu-
dit, quia absurdum fuisset, Ecclesiæ, quæ adhuc
nulla erat, iudicium quale futurum erat propo-
nere. Sicuti ergo ex his verbis, *Dic Ecclesiæ,* Demo-
 cratia in Ecclesia Christi poni non potest propter
 vocem Ecclesiæ quæ multitudinem significat, vel
 propter exemplum Pauli qui in primis Ecclesiæ

Calvinus
 ex seipso
 refutatur.

rudimentis illa forma vsus videtur, sic nec Aristocratiam aut Seniorum consistoria ponere oportet propter morem Iudaicum ad quem Christus alludit: sed Ecclesie nomine illi intelligi debent, quibus postea Christus omnem disciplinae Ecclesiasticae potestatem commisit. Neque enim Christus in his verbis, *Dic Ecclesie*, dat aliquam auctoritatem Ecclesie; sed praesupponens illam auctoritatem futuram, ostendit quanta & qualis esse debeat. Penes autem quos futura esset, non his verbis, *Dic Ecclesie*, sed sequentibus illis, *Quaecumque alligaueritis super terram*, &c. explicat Christus. Nam de Ecclesie Praepositis, & de vno sententiam ferente haec verba intelligi, non solum Patres omnes semper intellexerunt, sed & ipsi hodie Calvinistae agnoscunt, qui ipsam excommunicationis sententiam, quae est alligare super terram, non nisi a Ministro seu Pastore pronunciarum debere unanimiter docent. Postremo quid sit dicere Ecclesie, vel non audire Ecclesiam hoc loco, satis perspicue Christus docuit, quando non populo aut senioribus populi, sed solis Apostolis eorumque successoribus dixit. *Qui vos audit, me audit: Qui vos spernit, me spernit*. Dicit ergo Ecclesie qui dicit Praeposito Ecclesie, & audit Ecclesiam qui audit Praepositum Ecclesie.

Lutherani
argumenti
solutio.

Neque tamen propterea Christi gradatio hoc in loco manca aut mutila, sed prorsus perfecta & plena est. Plus enim est vni dicere, seu apud vnum querelam deponere, penes quem auctoritas est alligandi in terra quae erunt ligata in caelo, quam vel priuatim vel coram testibus corripere, qui refractarium per excommunicationem aut aliam censuram puniendi potestatem non habent. Denique sicut in veteri populo per totum popu-

populum & totam Synagogam intelligebantur Seniores populi, vt habes Exod. 4. Iosue 20. & 1. Paral. 13. quia penes Seniores populi erat gubernatio, sic in nouo statu & hoc in loco per Ecclesiam intelliguntur Præpositi & Pastores, quia *hos Spiritus S. posuit regere populum Dei.* Frustra ergo Calvinus, Beza, Musculus, omnesque ferè huius ætatis hæretici, ex Christi verbis, *Dic Ecclesie,* Monarchicam in Catholica Christi Ecclesia politiam perpetuò obseruatam subuertere conati sunt. Sane quum Theodorus Beza pro suo Seniorum collegio seu senatu, consuetudinem temporis Apostolici allegaret, dicens, *Quod ad nostras Ecclesias attinget, profiteamur maximè nobis probari puritatem Ecclesiarum que sub ipsis Apostolis viguit,* Confess. fidei cap. 5. sect. 20. respondet ei Musculus in locis commun. cap. de Magistratibus: *Si reuocas temporum illorum mores, primum conditiones & status quoque illorum temporum reuoca.* Et rursus: *Distinguendum est inter statum Ecclesiarum qui tum erat, & inter eum qui nunc est.* Hec ille, admittens quidem pro vero quod Beza affirmat (quum tamen sit penitus falsum, vt vel ex his quæ dicta sunt, satis apparet) consequentiam tamen, quam Beza facit, penitus reijciens.

A. 20.

Bezã refutat Musculus.

20. *Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi ego sum in medio eorum.*

Quum hæc Christi verba à Catholicis tractatoribus, tum hodie tum olim, ad perpetuam Christi assistentiam in Episcoporum Synodis, maximèque generalibus probandam, applicata & accommodata fuerint per argumentum à minori ad maius, quia si duobus aut tribus quibuscunque credentibus in Christi nomine, id est, in quacunque

Concilio- rum auctoritas defeditur.

que pia causa ad Christi gloriã pertinente congregatis adest Christus, multo magis multoque certius plurimis congregatis; nec quibuscunque credentibus, sed credentium populorum Pastoribus ac Præpositis; nec in qualibet causa, sed in causa communis fidei examinanda, explicanda, & confirmanda, Christus aderit; quia dubitandum non est, Dei providentiam Christi que assistentiã in generali Ecclesiã bono procurando certorem esse, quã in quouis particulari; totã hanc Catholicorum argumentationem & firmissimam & saluberrimam atque vnitati fidei cõseruandæ imprimis necessariam, impius impolltor Calvinus hoc loco verbis phaleratis & astutia plenis penitus conuellere conatur. Sic enim ad hæc verba scribit. *Promissio Christi hoc vult, vt qui simul congregantur, reiectis omnibus impedimentis, que nos ad Christum accedere non sinunt, sincerè ad eum aspirent, eius verbo se in obsequium addicant, ac Spiritu gubernari permittant. Timendum non est, vbi viget hæc simplicitas, quin palam ostendat Christus, suis auspicijs non frustra coactum fuisse cœtum. In que se prodit crassa Papistarum inscitia. Clamant non potuisse errare Concilia, ideoque standum omnibus eorum decretis, quia quoties duo aut tres congregantur in nomine Christi, ipse in medio eorum est. Atqui in primis quærendum erat, conuenerint necne in Christi nomine, de quorum fide, doctrina, & affectu ambigitur. Hoc dum omittunt vel inuoluunt Papistæ, quis non videt astutè discrimen inter sacros & profanos conuentus ab illis confundi, vt potestas quiduis agendi ab Ecclesia ad hostes Christi iuratos transferatur? Hæc Calvinus, cuius multiplex dementia à me explicanda est. Primum obiectat crassam inscitiam. Postea dum illam ostendit, ait astutè confundi discrimen inter sacros & profanos conuentus. Si crassa est in hac parte Papistarum inscitia, profectò nõ est astuta*

Caluini
contradi-
ctio.

con-

confusio. Quod enim astutum, subtile: quod subtile est, crassum non est. Ita inter se pugnantia ex animi impotētia obiectat. Deinde ubi est hęc vel crassa inscitia, vel astuta confusio? *Querendū* (inquit) *erat utrū conuenerint in Christi nomine, de quorum fide, doctrina, affectu ambigitur.* Hoc nō quærunt Papistę. Astute igitur & crasse agunt. Agnosco meritō de illis quærendum hoc esse, de quorum fide, doctrina, affectu ambigitur. Sed ūe Conciliorum veterum Patribus, & totius orbis Episcopis, ideo nos Catholici post tot iam secula hoc non quærimus, quia de eorum fide, doctrina, affectu nos non ambigimus. Nihil ergo nos vel ex crassa inscitia vel astute hac in parte egimus. Ostendere prius Calvinus debuit; hoc ipsum nos ambigere, ideoque culpandos quōd ambigentes non quæreremus. Sed hęc est Caluini vel crassa inscitia, vel insignis astutia. Crassa inscitia est, si existimet nos Catholicos de veterum Patrum & Episcoporū, qui in generalibus Concilijs contra veteres hæreticos congregati fidem Catholicam omnibus tēporibus explicarunt, fide, doctrina, affectu ambigere. Planē eos orthodoxam fidem tradidisse, doctrina excelluisse, pietatis affectu viros sanctos fuisse, nos non ambigimus, credimus, confitemur, ideoque *in Christi nomine conuenisse, sincere ad eum aspirasse, eius verbo se in obsequiū addixisse, Dei Spiritu gubernari se permisisse.* (quæ tria Calvinus desiderat vt in Christi nomine cōueniatur) nihil dubitamus. Insignis verō Caluini astutia est & paralogismus egregius, si hoc de nobis non existimans, iubet nos quærere de quo alij ambigunt, nos non ambigimus. Propterea astute & vafre scripsit, *de quorum fide, &c. ambigitur: quū dicere debuisset, quia de Papistis loquitur,*

Caluini
vitia quæ
alijs obie-
ctabat.

Caluini
vafricies
aperitur.

tur, *de quorum fide, &c.* illi ambigerunt, vel saltem ambigere debuerunt. Nunc enim à Caluino querimus, à quibus hoc ambigitur? An à Papistis, an à vobis Calvinistis, alijsque horum temporum sectarijs? Si à nobis dicit, crassissima inscitia laborat, & mentitur egregie. Si à suis suisque similibus, quid hoc ad Catholicos, quos hoc loco redarguit, quasi temere Concilia venerentur, de quibus non quæsierint, vtrum in nomine Christi conuenerint nec ne? An forte quia Calvinistæ ambigunt, alijsque heretici semper ambigere voluerunt, ideo sequetur Catholicos quoque ambigere, aut oēs ambigere debere? vt indefinitè ac vniuersaliter sit verū, *de quorum fide, &c. ambigitur?* Hoc si dicit, nōne iterū crassa inscitia laborat? Aut si hoc nō dicit, nōne manifesta est insignis eius astutia? Ceterum de veterū Conciliorū fide, doctrina, affectu, nec Catholici vnquā ambigere voluerunt, nec heretici ambigere debuerūt. Ac per hoc vtrū in nomine Christi Patres illi cōuenerint, quærere aut inuestigare, nec Catholici voluerunt, nec heretici debuerunt. Quod quum ita sit, ad Conciliorum saluberrimam auctoritatem hic locus imprimis valet, eoque Catholici prudenter & piè ad eandem comprobendam vsi fuerunt.

Nunc tamen Caluini conclusionē audiamus. *Sciamus ergo non nisi pios Dei cultores, qui Christum præquerunt, animari ad fiduciam, ne sibi eum adfore dubitent. Spurijs autem & abortiujs Concilijs, quæ telam ex proprio sensu contexuerunt valere, iussis, apud nos semper Christus vnus cum Euangelij sui doctrina emineat.* Non minus inepta quàm impia est ista conclusio. Ineptum pariter atque impium est, veterum Conciliorum Patres ab hac Christi promissione repellere, &

pios

Caluini
ineptia.

pios Dei cultores, qui Christum pure quaerunt, substituire. Ineptum est, quia semper quaeri & ambigi potest qui demum sint isti pii Dei cultores: nec dubitandum est quin quilibet insulsiſſimus haereticus, etiam ipse Calvinus, in eorum numero se ponere velit. Impium est, veterum Conciliorum Patres & totius orbis Episcopos, qui omnes veteres haereses iugularunt, & Ecclesiam Christi perpetuo rexerunt, a pijs Dei cultoribus fecerere, quasi impios & impuros repellere. Sed magis adhuc impium est, omnibusque haeresibus latissimam fenestram aperit, vetera totius orbis Concilia spuria & abortiva vocare. Hinc quippe factum est, vt sicut Concilium Constantiense Lutherus, quia VViclef in eo condemnatus est; Lateranense Concilium Calvinus, quia Berengarius in eo reiectus est; Florentinum, Tridentinum omnes hodie haeretici, quia varia eorum haereses anathemate illic percussa sunt, pro spuris & abortiuis habuerunt; eodem modo, eadem fiducia, noui in Transilvania & Polonia Ariani ac Trinitarij Concilium Nicenum, Constantinopolitanum, Ephesinum, Chalcedonense, aliaque in vniuersum omnia suis placitis repugnantia reiecerint. *Talem autem ex proprio sensu contexere, nouis haereticis, Caluino imprimis, proprium est, quasiq; inseparabile accidens, a veterum Conciliorum Patribus alienissimum, qui maioru suorum vestigijs religiosissime insistentes, & traditam ab illis doctrinam sequentes, sic demum de re dubia definirunt, vt in omnibus Conciliorum definitionibus videre licet. Postremo, vnus quidem Christus cum sui Euangelij doctrina eminere debet: sed tunc eminet, quando per os eorum loquitur quos suae Ecclesiae Magistros ac Praepositos constituit: quibus*

Eiusdem
impictas.

Inſiſtentes
SS. Patru
uestigijs,
phraſis
Concilio-
rum trita.

Luc. 13. bus dixit. *Qui vos audit, me audit. Et iterum. Si sermo-*
 Ioan. 16. *rum meum seruauerunt, & uestrum quoque seruabunt,*
 Matth. 28. *quia uidelicet eisdem dixerat. Docete omnes gentes*
seruare omnia quecumque mandauit uobis. Apud hereti-
cos uero, nec Christus nec Euangelij sui doctrina
eminere potest, quia currunt nemine mittente: Chri-
stus per eos non loquitur, quia non misit eos: nec
Euangelij doctrinam docent, sed eius uerba te-
nentes, sensum & doctrinam pestilenter corrup-
punt, Caluinus maxime, ut tot iam in locis ostē-
dimus, ac, fauente Deo, ostēdemus adhuc magis.

21. *Quoties peccabit in me frater meus & dimittam ei?*
usque septies?

Petrus in-
dignè à
Caluino
exceptus.

DVPLICITER hunc locum corrupit
 Caluinus. Primum circa personam Petri,
 de quo ita scribit. *Non rogabat Petrus an septies remit-*
teret, quòd placeret eò usque progredi: sed ut obiecta magni
absurdi specie Christum à sententia deduceret. Hæc ille. Duo
 falsa impingit Petro homo impius & Apostolos
 criminandi audax. Negat Petrum sic istud rogasse,
 ut usque septies peccanti in eum fratri remitte-
 re uellet. Atqui omnium Patrum interpretatio
 aliter rem accipit: Chrysostomi, Hieronymi, &
 Hilarij hoc loco, quibus potius credendū esse ne-
 mo sani cerebri negauerit. Deinde Christi respon-
 sio idem confirmat, qua numerum à Petro signa-
 tum multiplicat, non taxat: quasi probans quidē,
 quòd usque septies remittere paratus erat, sed hoc
 ualde parum esse, quod multum putabat Petrus,
 statim ostendens. Secundò ait Petram *Christum à*
sua sententia deducere uoluisse. In quo fingit absurdū,
 sine Petrum talem fuisse Christi discipulum (qui
 tamen seruore charitatis & fide ceteros omnes
 semper

semper excellere) vt nec semel fratrem peccantem corripere, eique dimittere voluerit. Nam non nisi de semel peccatis correptione & venia Christus antea disputauerat.

Rursum hunc locum corrumpit Calvinus, quod hanc ignoscentiam peccatorum ad leuia & quotidiana peccata restringit, quasi in grauioribus criminibus fratrum dimittere, nec septuagies nec septies teneremur. Proposita quippe sibi hac questione, *Vbi erit discrimen si ad centesimum vsque crimen impune quibus nobis illudat? Respondeo (inquit) de quotidianis delictis hic haberi sermonem, in quibus etiam optimus quisque venia indiget.* Hæc ille. Ita qui Petrum reprehendit quod septies nollet fratri dimittere, sed potius Christum ab hac ignoscentiæ fraternæ lege statuenda deducere, maiori nunc impietatis & reprehensionis nota, non nisi in leuibus & quotidianis peccatis, quibus optimus quisque non caret, fratribus frequenter dimittere doceat, quum Christus de omni peccato in genere ac imprimis de grauioribus loquutus sit; in quorum videlicet remissione & maior charitas ex parte nostra, & maior necessitas ex parte peccantis fratris eluceat. Neque enim vel magna laude dignum est leuia & quotidiana ignoscere, quibus ipsi non caremus, vel nostra venia multum opus habet frater in istis quotidianis ignoscendis, quæ talia perrarò sunt, vt veniam à fratribus propter huiusmodi petere necesse sit. Deinde peccata in fratres quæ correptione indigent, & quæ ad Ecclesiæ tandem iudicium deferenda sunt, in quibus si nos non emendamus, erimus sicut ethnici & publicani, de quibus peccatis Christus antea disputauit, & Petrus hic interrogat, ex illa disputatione occasione accepta, non sunt haud dubiè quotidiana & leuia

Grauiora
peccata
fratribus
remittenda
contra
Caluinum.

leuia peccata quibus optimus quisque non caret: sed sunt haud dubiè illa peccata quæ cum salute & iustitia stare non possunt. Idcirco enim Christus dixit, si in huiusmodi peccans correptionem nostram audierit, quòd *lucrati fuerimus fratrem nostrum*: periturum videlicet si non audiisset se, seque emendasset. Propter leuia autem & quotidiana peccata, quibus optimus quisque non caret, nemo peribit: nisi fortè & optimus quisque perire debeat. Sunt igitur etiam ingentia peccata, quæ crimina propriè vocamus, fratribus nostris perpetuò ignoscenda, quantumcunque multa & sepius repetita, si vel à nobis toties correpti sese emendant, vel sua sponte toties veniã rogauerint, quã conditionem Christus in sequenti parabola adiecit. Vt propterea hæc Christi doctrina non peccandi licentiã, sed pœnitentiæ fructum, nostrãque erga proximos charitatem perpetuam ac necessariam doceat.

34. *Quoadusque redderet vniuersum debitum.*

TAXAT hoc loco Catholicos Calvinus, & ait. *Ridiculi sunt Papistæ, dum ex aduerbio, Quisque, purgatorium ignem eliciunt. Certum enim est, mortem eternam hic à Christo notari, non penam temporalem qua Dei iudicio satisfiat.* Hec ille. Atturè homo nequam generaliter loquitur, sicut dolosus versari solet in generalibus: sed neminem profert Catholicum scriptorem, qui hæc Christi verba ad purgatorium accommodet. Hic illi perpetuus in his suis commentarijs ludus est. Accusat Catholicos interpretationis falsæ, sed nullum scriptorem Catholicum qui sic interpretetur profert. Quæ est maledica contumelia, non legitima accu-

Calumnia
purida re-
pellitur.

accusatio. Ego verò in nullo adhuc scriptore Catholico aduerrere potui, hunc locum ad purgatorium accommodari. Fefellit fortè Calvinū alius similis locus Matth. 5. vbi dicit Christus. *Non exies inde donec reddas nouissimam quadrantem.* Hunc enim sanè locum ad purgatorium applicari posse disputant interdum Catholici, & inter alios Robertus Bellarminus satis copiosè & accuratè. Controuerf. tom. 1. Controuerf. 5. lib. 1. cap. 4. de purgatorio. Et de hoc loco suprà Caluino prolixius latifecimus, vbi prolixius debacchatur.

IN MATTHÆI CAP. 19.

6. *Quod Deus coniunxit, homo non separet.*

ARRIPIT hoc loco Calvinus, vt in tota passim quam facit sacri Euangelij expositione, Catholicos taxandi ac reprehendendi occasionem. Quæ seu hic seu alibi si iusta foret, laudem mereretur veritatis defensio. Nunc quum putidas calumnias effutiat, nec illè à nobis negligendè sunt, quia simplici lectori imponitur, & Christi Ecclesia diffamatur; & docet præterea nos quæ contra hæreticos modernos pallim valent, vt ea diligenter obseruemus: sicut solent mali mores bonis legibus causam dare. Ait igitur hoc loco. *Latius extendi hæc Christi doctrina potest. Papistæ Ecclesiam à Christo Capite suo auulsam nobis fingentes, truncum & mutilum nobis relinquunt corpus. In sacra Cæna quæm Christus panem vino coniunxerit, vsu casualis totam plebem priuare ausi sunt. His diabolicis corruptelis opponere licebit: Quod Deus copulauit, homo non separet.* Hæc ille. Monuit nos cauillator impotens cauil.